

ΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΚΑΡΑΒΑΝΑΣ

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ

ΣΤΗΝ ΚΟΥΖΙΝΑ

(Από το σημειωματάριον ενός παλιού στρατιώτου)

Μόλις διαφρίστικα στην επίταξη και επίηλο του μαγειρού της ημέρας θέσι — ήταν το πρώτο βράπτιομα του πυρός, που, ως στρατιώτης, έλαβα — δεκαπέντε φαντάροι έσπευσαν φιλικώς και εμπιστευτικώς να μου συστήσουν τὰ φαγάκια που προτιμούσαν :

—'Ε, σὺ, στρατιώτῃ !... ἄκουσα μιὰ χοντρή φωνή...

—Μὰ τὴν κατσαρόλα, τὸ καπάκι τῆς καὶ τὸ καζάνιον τοῦ λόχου, γιὰ πρώτη φορά κατάλαβα τὴ λεπτή καὶ δύσκολη καὶ δυστηχὴ θέσι τοῦ μαγειροῦ !...

—Ὅταν ἔβλεπα τοὺς διαφόρους μαγειροὺς, χονδρούς, στίλβοντας καὶ γελαστούς, νὰ στέκωνται ἀνάμεσα στὶς χύτρες τοῦ βράζαν, σὰν Θεοὶ, ποὺ ἀναδύονται ἀπὸ τοὺς μεθυστικοὺς ἀχνούς καὶ τὶς γαργαλιστικὲς κνίσσες τῶν ψητῶν, τοὺς ἐμακάριζα ἐν βάθους...στοιχούχου...

Μὰ φαίνεται πὼς σὲ τοῦτῃ τῆς σφούρας, τῆς γῆ, ποὺ γυρίζει σὰν καθυποταγιστὴ, κάτω ἀπὸ τὸν ἥλιο, τίποτε δὲν εἶνε τέλειο καὶ τίποτε δὲν θὰ ἰσάριζε εὐτυχῆς !...

Ἡ ἀπόστασις ἐξορραῖζε τὰ πράγματα, ἀλλὰ, ἅμα κανεὶς τὰ πλησιάζει !...

Φιλοσοφία, θὰ μοῦ πῆτε, τῆς κουζίνας. Τῆς κουζίνας, βέβαια, ποὺ βγήκε μέσα ἀπὸ μιὰ τέντζερα καὶ κουνεῖται νὰ φτάσῃ τὸ Θεό !... Γιατί, ἀπάνω στὸν εἰρὸν τῶν συλλογισμῶν μου, ἔφτασα ὡς ἐκεῖ.

Φαντάσθηκα τὴ θέσι καὶ αὐτοῦ ἀκόμα τοῦ Θεοῦ... Ἀκούθ' ἐγώ, μὲ μιὰ σούπα εὐσημενιδήτη — ἔκαμα ὅ,τι μορούσα νὰ τὴν ἐπιτύχω, τὸ ὀρχίζομαι, μόνο ποὺ εἶχα λησμονήσει νὰ ριζῶ καὶ ἄλλα — διασάρετσησα διὰ τὸ λόγῳ, φαντάσομαι πόσο δύσκολη θὰ εἶνε ἡ θέσις τοῦ Θεοῦ, ποὺ εἶνε ἰσογρομειώσιμος ν' ἀκούῃ καὶ αὐτὸς καὶ νὰ εὐχαριστῇ τοὺς πάντας !...

Σὰς βεβαίῳ ὅτι δὲν θὰ ἐπιβυθισσομαι, ὅμως διόλου μάλιστα, νὰ ἤμωνα Θεός, ἀλλὰ οὔτε καί...μαγειροῦς !...

—'Ε, ἐσύ, στρατιώτῃ, ἄκουσα ἄξαγμα μιὰ χοντρή φωνὴ νὰ διακέπτε τὸς συλλογισμοὺς μου. Τὶ κάθεσαι αὐτοῦ ἀκίνητος, σὰν χάλας !... Πάρε νὰ πλύνῃς τὰ καζάνια, γρήγορα !... Ἦταν ὁ σπασσιμάοχος.

—Νὰ πλύνῃς τὰ καζάνια ! Εἶνε ἀταραῖτητο !... ρώτησα.

—Ἀταραῖτητο !... Βοῆ, ἄκου τὸ κωθῶν, ρωτᾷει ἂν εἶνε ἀταραῖτητο !... Μ' ἂν δὲν τὰ πλύνεις, πὼς θὰ ἐντερλιχίσῃς αὐριο !... *

—Κύτταξε αὐτὸ τὸ κούτσουρο... Μὲ μιὰ τεσκομαρὶά τὸ πῦρὸν θέρμη !...

καμιά ἀμφισβήτησι, ἀπὸ ἐκείνου ποὺ μᾶς ξεφουρνίζον τὰ κλασικά τῆς Ἀττικῆς χοριά, ἐξέλιτο καὶ ἐξεπλήσσοτο καὶ ἐσταυροκοπεῖτο δι' αὐριῶς, μὲ τὸ εἰδάξῃς τοῦ ὑποφανομένου.

—Ὅτε ἔβλα να σῆσις, οὔτε φωτιά ν' ἀνάβῃς ἔξερεις !... μοῦ ἔλεγε, κοινώντας τὸ κεφάλι του καὶ ταλανίζοντάς με. Τὶ θὰ γίνῃς, μορὲ συνάδελφε, πὼς θὰ ζήσις ; Πῶπως θὰ ζήρηήσις, κακομοῖ, οἱ, οἱ οἶρη !... Τὶ δουλειὰ κάνεις ;

—Φοιτητῆς τῆς Νομικῆς. —Καὶ δὲν ἔξερεις οὔτε νὰ κόψῃς ἔβλα ; Τὶ διάβολο μαδέντ' ἔχει μέσα ; —Ἡ ἀλήθεια εἶνε, τὸ ἀπάντησα, πὼς ἀπὸ καὶ μέσα βγαίνουν ἔβλα οὐσχιστες πρώτης τάξως. Ἐβλα ὅμως νὰ κόψουμε δὲν ἔξερουμε !...

—Μὲ κοροιδεύεις ; —'Ὀχι, στὸ ὀρχίζομαι !... —'Εμένα δὲν μὲ ἔβγαλε κανένα σχολεῖο ἔβλοσχιστί καὶ οὔτε γρομάτια ἔβλα πολλά. Καὶ ὅμως κύτταξε αὐτὸ τὸ κούτσουρο ! Μὲ μιὰ τεσκομαρὶά τὸ πῦρὸν θέρμη ! —'Ὡς ποὺδ' ἀγολεῖο πῆγες ; —'Ὡς τὴ δευτέρα τοῦ Δημοτικῶ.

Τοὺς κουνυγούσαμε ἐν τῇν κούτῳ !...

—'Α, αὐτὸ δὲν εἶνε τίποτε !... Οἱ καλοὶ ἔβλοσχιστες βγαίνουν ἀπὸ τὸ Πανεπιστήμιο ! —Βλέπω τὴν ἀρεντιά σου, ποὺ δὲν ἔξερεις ἐτά τρία κακὰ τῆς μοίρας σου !...

Σὰν Θεοὶ, ποὺ ἀναδύονται ἀπὸ τοὺς μεθυστικοὺς ἀχνούς τῆς χύτρας !...

Τὸ βροθὸν εἶχε βράσει πλέον. Τριανταπέντε ὀκάδες χροάτες εἶχαν δώσει τὴν οἰσία καὶ τὴ δύναμι ο' ἕνα χρυσόχομο ζουπό, ποὺ ἐξόχλαζε μελωδικώτατα. Πάρα πέρα, ἀλλὰ καζάνια, ἄλλων λόχων, ἔβραζαν, ἀλλὰ φαγητὰ παρεσκευάζοντο, ἄλλοι ἀγοροὶ βγαίνανε καὶ μουσοβολοῦσε καὶ ἄλλοι αὐτοὶ οἱ κοχλαστικοὶ ἐνόηοντο σὲ μιὰ Μπετόδειον τοῦ...στοιχούχου συμφωνίαν ! Ἡ κνίσσα τῶν φαγητῶν ἐξώρησε τοὺς ἄνδρες. Γέλια καὶ ἄσπεια ἀκούγοντόσαν, μιὰ κίνησις ἐκκρατιοῦσε πειὰ φαγητῆ καὶ ὅλα φαινόνοσαν εὐχαριστημένα. Ὁλοὶ ἐργάζονταν μὲ ὄρεξι καὶ μὲ χαρὰ. Καὶ ἡ καρδιά, ποὺ τὴν συννείφιασαν ὡς τῶρα τῶν κούτσουρων, ποὺ δὲν ἀνάβανε, οἱ καυνοὶ, ἄνοιξε πειὰ μὲ τῶν καζανῶν τὸ κούτσουρο ἔβλεπλοσα καὶ ἡ καλοσύνη πλημμύρισε παντοῦ ἐκεῖ μέσα.

Ἀπὸ τὶς διάφορες τρώτες τοῦ σανιδένιου μαγειροῦ, τσανάκες, πιτάτα, ἐπιανάτες, γαδάδες, κατσαρόλες, παρσοψαστριάνε, κροτίτσινες ἀπὸ κατὶ χέρια κροτίτσινε καὶ ἄβηνατα.

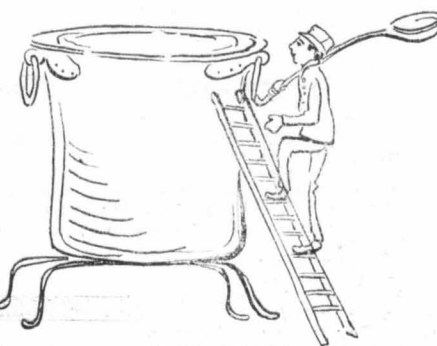
—Καὶ μὲνα λίγο, μαζούμα !... —Ἦσαν τὸν φτωχῶν, ποὺ μαζεύνονταν ἐκεῖ, ἀπὸ τὰ πέρατα τῶν Ἀθηνῶν, σὰν τὶς μωγες.

—'Επειὰ ν' ὀρθεῖ ! Στὸ τέλος δὲν σὰς εἶπαμ ; ξεφώνισαν στοὺς φτωχοὺς κατὶ καρδιάνες, ποὺ ἐκάνοντο σὰν νὰ ἦσαν ζωντανές.

Ἦσαν ἡ καρδιάνες τῶν ἀσθενῶν στρατιωτῶν, ποὺ ζητούσαν, γιὰ ρουσφεῖ καὶ ἐκτὸς προγράμματος...διανομῆς, μιὰ διὰ κούτῳ τῆς ζουπιῶ, γιὰ νὰ ἐρωστατοῦνεν.

Οἱ μαγειροὶ, οἱ ἄποιοι μὸλις πρὸ μιᾶς στιγμῆς κινηθοῦσαν μὲ τὴν κούτῳ τῶς ἐβλεπθῶσις λατροῦς, ποὺ εἶχαν μαζεντῆ γύρω στὰ καζάνια, πρὸθιμοὶ νὰ βοηθήσουν ... στὸ ἀδειασμα, μεγαλόκαρδοι ἀπέναντι τῶν ἀσθενῶν, κενώνον τῶρα τὶς κούτῳλες γεμάτες καὶ ἡ καρδιάνες ἀπεύρονοτο εὐχαριστοῦσα... *

Σὲ λίγο τὰ πάντα ἦσαν ἔτοιμα. Οἱ ἀν-

Σὺδ' λόχου τὰ καζάνια.